

De Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH) voert milieutaken uit in de gehele regio en bouw- en woningtoezichttaken in een gedeelte ervan in opdracht van de regiogemeenten en de provincie Zuid-Holland. Een van die taken is inwoners te informeren over veilig gebruik van houtkachels, haarden en vuurkorven.

Houtkachels en haarden

Een houtvuur is gezellig, maar veroorzaakt veel luchtvervuiling. In Nederland veroorzaken we inmiddels met z'n allen meer fijnstof door het stoken van hout, dan door autorijden! Dit kan schadelijke gevolgen hebben voor de gezondheid van uzelf en uw burens. Ook kan er overlast ontstaan door stank en rook.

Gezondheidsrisico's door rook

Schone rook bestaat niet. In houtrook zitten ongezonde stoffen, waaronder bijvoorbeeld fijnstof en polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's).

Inademen van rook kan stress en gezondheidsklachten geven. Denk aan hoofdpijn, misselijkheid, slaapklachten, irritatie van ogen en keel en vermoeidheid. Ook kunnen luchtwegklachten ontstaan, zoals benauwdheid en hoesten. Mensen met luchtwegaandoeningen of hart- en vaatziekten, ouderen en kinderen zijn hiervoor extra gevoelig. Zij kunnen meer en eerder gezondheidsklachten ontwikkelen door blootstelling aan houtrook, ook bij kleine hoeveelheden. Bij het stoken van geïmpregneerd hout kunnen dioxines ontstaan die net als PAK's gevaarlijk zijn voor de gezondheid.



Regels voor goed stookgedrag

Het is het beste om geen hout te stoken. Wil je toch een vuurtje stoken, houd dan rekening met de burens. Voorkom dat zij pal in de rook komen te zitten. Onderstaande tips helpen daarbij:

- De stookwijzer (www.stookwijzer.nu) geeft code rood als de omstandigheden ongunstig zijn om te stoken. Het gaat dan niet alleen om je houtkachel, haard of vuurkorf maar ook om je houtgestookte hottub of houtskool-BBQ. Laat je vuurtje in ieder geval uit tot code rood voorbij is. Dit kun je via de stookwijzer in de gaten houden;
- Omgekeerd houtstoken. De meeste mensen steken het hout in hun kachel van onderen aan. Terwijl bij deze Zwitserse stookmethode het hout in de houtkachel van boven naar beneden wordt aangestoken. Op deze manier zorg je ervoor dat je al vanaf het begin een (bijna) volledige verbranding krijgt, voorkom je onnodige rookoverlast en wordt de uitstoot van stof sterk vermindert;
- Gebruik alleen houtbriketten of hout dat minstens twee jaar te drogen heeft gelegen. Kloof het hout in dunne stukken (dun hout droogt sneller), droog het hout in een goed geventileerde ruimte en leg het hout om te drogen bij voorkeur los van de grond;
- Te nat hout sist. Het levert minder warmte en veroorzaakt uitstoot van schadelijke stoffen. In een haard of houtkachel draagt dit sterk bij aan een vervuilde schoorsteen met vervolgens kans op brand;
- Laat de kachel op volle capaciteit branden, vul de kachel geregeld bij, vul daarbij de kachel niet geheel met hout en zorg voor ruimte tussen de houtblokken;
- Stook het hout met hoge temperatuur, zorg voor voldoende luchttoevoer en vermijd het smoren van de kachel, gele vlammen duiden op onvolledige verbranding;



- Zorg ervoor dat de capaciteit van de kachel past bij de ruimte waarin gestookt wordt;
- Laat de schoorsteen jaarlijks schoonmaken. Controleer ook na een periode dat de schoorsteen niet is gebruikt of de schoorsteen verstopt is geraakt door bijvoorbeeld een vogelnestje. Per jaar vinden er in ons land 1500 tot 2000 schoorsteenbranden plaats, meestal veroorzaakt door een verstopte of vervuilde schoorsteen;
- Ventileer extra door een raam of deur op kierstand te zetten, naast openstaande roosters. Hierdoor komt verse, frisse lucht in huis, en het vuur krijgt voldoende zuurstof om te branden. Wanneer er onvoldoende zuurstof is ontstaat onvolledige verbranding en daarbij komen meer schadelijke verbrandingsgassen vrij;



- Gebruik de houtkachel niet als hoofdverwarming als een andere verwarming aanwezig is;
- Verbrand geen afvalstoffen, geverfd, verlijmd (spaanplaat) of geïmpregneerd hout. Het verbranden van afval is in Nederland wettelijk verboden.



Wat te doen bij overlast

Op het moment dat je overlast hebt van houtrook, kun je dat melden op www.stookwijzer.nu. Je melding komt terecht bij de gemeente. De gemeente gebruikt deze melding om een beeld te krijgen van de overlast door houtrook. De gemeente en de ODMH kunnen niet handhaven op houtstoken omdat er geen verbod is.

In gesprek met de stoker

Heb je regelmatig overlast van houtrook in jouw buurt? Een goed gesprek met je buren kan zorgen voor minder overlast. Uit onderzoek blijkt dat tweederde van de houtstokers wel maatregelen wil nemen om overlast te beperken. Je kan aan de 'stoker' vragen om de regels voor een goed stookgedrag na te leven om zo de overlast te beperken. Klachten over rookhinder kunnen vaak al worden voorkomen, als er op bepaalde tijden niet meer gestookt wordt. Soms is het nodig het rookafvoerkanaal te verhogen of aan te passen.

Aangepaste rookgasafvoer

Plaats een rookgasafvoer op de schoorsteen die de verspreiding van rook stimuleert waardoor de overlast minder zal zijn.



Wat kan de gemeente/ODMH/GGD doen?

- Er is geen verbod op houtstook, dus er kan niet handhavend opgetreden worden;
- Voor vragen over gezondheid en houtrook kunt u de website www.ggdleefomgeving.nl raadplegen (zoekterm: houtrook). U kunt uw vraag ook stellen aan GGD Hollands Midden, team Medische Milieukunde, via mmk@ggdhm.nl;
- Heeft u het vermoeden dat de schoorsteen niet goed is of dat er afvalstoffen worden verbrand, dan kunt u dit melden bij de ODMH 0888 – 333 555;
- Over milieuklachten in het algemeen (bijvoorbeeld over geluids-, rook- en geuroverlast, asbestbrand, stofhinder of bodemverontreiniging) veroorzaakt door bedrijven, kunt u 24 uur per dag en 7 dagen per week terecht bij de milieutelefoon 0888 – 333 555.

Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH) draagt bij aan een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving. Dit doen we door milieutaken en bouw- en woningtoezichttaken uit te voeren in opdracht van de regiogemeenten en de provincie Zuid-Holland. Eén van die taken is inwoners te informeren over veilig gebruik van houtkachels en haarden.

-- Deze factsheet is tot stand gekomen in samenwerking met de GGD Hollands Midden --

juni 2025